بسمه تعالی
اداره آموزش و پرورش قزوین
دبیرستان دخترانه غیردولتی فرهنگ و آموزش
امتحانات نوبت اول
سال تحصیلی 1402-1401

نام : نام درس:ادبیات فارسی
نام خانوادگی : تاریخ امتحان : 1401/10/14
نام پدر: مدت آزمون: 75 دقیقه
نام دبیر:خانم جمشیدی پایه و رشته: دوازدهم تجربی

ردیف	سوالات	بارم
	الف) قلمرو زبانی (7 نمره)	
1-	معنی واژه های زیر را بنویسید ؟ الف) پرده ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد . ب) والی از کجا در خانه ی خمّار نیست پ) خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است ت) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست ث) صبح هنگام جریغ آفتاب اتراق کردیم . ج) آسمان تفرّجگاه مردم کویر است .	1.5
2-	از میان گروه کلمات زیر غلط های املایی راپیدا کنید و شکل صحیح آنها را بنویسید ؟ وهم و یقین – صفوت آدمیان – اساس تذویر – از بهر غرامت – تیلسان آبی مدترانه – فرض – غاش زین - زهر و تریاق	1.5
3-	فعل های مشخّص شده ی زیر را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید ؟ الف) زاهد ظاهر پرست از حال ما آگاه نیست . ب) کز خون یکی عاشق حالی اثری نیست .	0.5
4-	در عبارت زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی مشخّص کنید ؟ (هر صبح و شام قافله ای از دعای خیر در صحبت شمال و صبا می فرستمت)	0.5
5-	نقش دستوری (را) را در عبارات زیر مشخّص کنید ؟ الف) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست لیک کس را دید جان دستور نیست ب) وی را من پرورده ام و با فرزندان و برادران من برابر است .	0.5
6-	با توجّه به عبارت (ناچار هفت فرسخ راه پیمودم و از بانک اعتبارات ایران یک پاکت پول کهنه گرفتم تا به مهد دموکراسی عالم سفر کنم .) الف) کدام واژه (ممیّز) است ؟ ب) کدام واژه (صفت مضاف الیه) است ؟ ج) کدام واژه (مضاف الیه مضاف الیه) است ؟	0.75
7-	در عبارت (الحق پشت و پناه سپاه من بود . در دیده ی دشمنان خار و بر روی دوستان خال .)چه فعلی و با چه قرینه ای حذف شده است ؟	0.5
8-	نقش دستوری واژه های مشخّص شده در عبارت زیر را بنویسید ؟ (تنوّع آثار انتخاب سبک ها را دشوار می سازد .)	1
9-	نقش ضمیر را در عبارت زیر بنویسید ؟ (بیرون نشود عشق تو ام تا ابد ز دل)	0.25
	.....	
	ب) قلمرو ادبی (5 نمره)	
10-	هریک از آرایه های (حسن تعلیل ، اسلوب معادله و مجاز) در کدام ابیات دیده می شوند ؟ الف) هرگز دلم برای کم وبیش غم نداشت ب) تا درد و ورم فرو نشیند / کافور بر آن ضماد کردند ج) شانه می آید به کار زلف در آشفتگی / آشنایان را در ایّام پریشانی بپرس	0.75

-11	در عبارت (فرّاش باد صبا را گفته تا فرش زمرّدین بگسترد) قسمت مشخّص شده بیانگر چه آرایه ای است ؟	0.25
-12	در بیت (ناله ی مرغ اسیر این همه بهر و طن است / مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است) کدامیک از واژه هایی که زیر آن خط کشیده شده در معنای مجازی به کار رفته ؟ مجاز از چیست ؟	0.5
-13	در عبارت (یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد .) کنایه ها را مشخّص کنید و بنویسید کنایه از چه هستند ؟	0.5
-14	در بیت (آتش است این بانگ نای و نیست باد / هر که این آتش ندارد نیست باد) آرایه ی جناس همسان (تام) را بررسی کنید ؟	0.5
-15	نویسنده ی آثار مقابل را بنویسید ؟ الف) تمهیدات : ب) کویر :	0.5
-16	اثر مربوط به هر نویسنده را مشخّص کنید ؟ (فی حقیقه العشق – تذکره الاولیا – کلیله و دمنه – فیه ما فیه) الف) عطّارنیشابوری : ب) مولوی :	0.5
-17	اشعار زیر را کامل کنید ؟ الف) از پای تا سرت همه نور خداشود در راه ذوالجلال چو بی پا و سر شوی وجه خدا اگر شودت منظر نظر ..... بنیاد	0.25 0.5
	ب) آیینه ی نگاهت پیوند صبح و ساحل لبخند گاه گاهت صبح ستاره باران باز آ .... کاین گونه فرصت از کف دادند بی شماران	0.5 0.25
	.....	
	ج) قلمرو فکری (8 نمره)	
-18	عبارات و ابیات زیر را به نثر روان بنویسید ؟ الف) تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته . ب) کار شرع کار درهم و دینار نیست پ) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ت) از سیم به سر یکی کله خود ث) هر کسی از ظنّ خود شد یار من ج)عشق هر جا که باشد جز او ، رخت دیگری ننهد . چ) کرانه های فرات خط از کرانه ی رود تیبر می خواندند . ح)بعد از حکیم اسرار که حوزه ی حکمت را او روشن نگه داشته بود .	4
-19	مفهوم مشترک دو عبارت را بنویسید ؟ الف) شهر را و گیر و دار شهر را رها کرد و به دهی آمد . ب) در کف ها کاسه ی زیبایی / بر لب ها تلخی دانایی / شهر تو جای دگر / ره می بر به پای دگر	0.5
-20	مفهوم عبارت (از بیم عقرب جرّاره ی دموکراسی ، ناچار به مار غاشیه ی حکومت سرهنگ ها پناه برد .) چیست ؟	0.5
-21	درک ودریافت خود را از عبارت(سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد ودیوانگی عشق برهمه عقل ها افزون آید)را بنویسید ؟	0.5

-22	با توجّه به ابیات زیر به سوالات پاسخ دهید ؟ (من به هر جمعیّتی نالان شدم جفت بدحالان و خوشحالان شدم کز نیستان تا مرا ببریده اند از نفیرم مرد و زن نالیده اند) الف) منظور از (بدحالان) کیست ؟ ب) (نیستان) استعاره از چیست ؟	0.5
-23	در بیت (گر آتش دل نهفته داری سوزد جانت به جانت سوگند) شاعر برای چه چیزی سوگند می خورد ؟	0.5
-24	در بیت (خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است) مفهوم کلّی بیت را بنویسید ؟	0.5
-25	در بیت (گفت : باید حد زند هشیار مردم مست را / گفت هشیاری بیار اینجا کسی هشیار نیست) شاعر از چه مساله ای گله مند است ؟	0.5
-26	با توجّه به بیت (گر کسی وصف او زمن پرسد / بی دل از بی نشان چه گوید باز) منظور از کلماتی که زیر آنها خط کشیده شده چیست ؟ (موفق باشید)	0.5

پاسخ نامهٔ ادبیات دوازدهم

کلید سوالات ادبیات دوازدهم

الف ـ تصویر زبانی

۱ ـ الف ـ آبرو ب ـ میانه پ ـ طرف، کنار ت ـ پوشیده، پنهان
ث ـ طلوع آفتاب ج ـ سردسته، گاه

۲ ـ اساس تزویر، طمطراق آبی و دستمالی، تماشای زمین

۳ ـ الف ـ مفعول اسنادی معنی ب ـ وجود ندارد

۴ ـ وصف، ترجیع، هرباب اضافی، دعای خیر، صحبت نسقال

۵ ـ الف ـ هر دو اضافه ب ـ مفعول ۶ ـ الف ـ فرنگ، ب ـ گفتند، ج ـ ایران

۷ ـ بود ـ لفظی

۸ ـ تنوع، یاد، آثار: مضاف الیه، انتخاب: مفعول، دلسوار: مسند

۹ ـ دل من: مضاف الیه

ب ـ تصویرادبی

۱۰ ـ الف ـ مجاز، ب ـ حسن تعلیل، ج ـ اسلوب معادله

۱۱ ـ فرش زمردین، استعاره از سبزهٔ روئین

۱۲ ـ مرغ اسیر مجاز از شاعر

۱۳ ـ چشم داشتن: کنایه از توجه داشتن، چشم زدن کنایه از ترسیدن

۱۴ ـ صنعت یاد / صنعت یاد
مثل یادآوری هرگز نظاره نابود نظاره مثل یاد شد

۱۵ ـ الف ـ عین القضات همدانی ب ـ سعدی

۱۶ ـ الف ـ تذکرة الاولیا ب ـ فیه ما فیه

۱۷ ـ الف ـ زمین بس شگفت نمایش که هماره در نظر اوست
ب ـ بنیاد هستی تو چون زیر و زبر شود در دل مدار هیچ که زیر و زبر شود
پ ـ بازآ که در هوایت خاموشی خروشم فریادها برانگیخت از سنگ کوهساران
ای جویبار جاری زین سایه برگ انگیز

ج ـ تصویرفکری

الف ـ هستهٔ درخت خرما با مراقبت و نگهداری به نخل بلندی تبدیل شده

ب ـ کار دین کار طلا و نقره نیست

پ ـ با آنکه من فقیرم و چیزی ندارم

ت ـ دماوند، یک کلاه خودی نقره‌ای از برف‌های قلهٔ دماوند بر سر دارد

ث ـ هرکسی برحسب حدس و گمان خود با من همراه شد

ج ـ عشق هرجا باشد حق خودش اجازه اقامت به دیگری نمی‌دهد

چ ـ مردم کرانه‌های رود فرات، از مردم کرانه‌های رود تیگر پیروی می‌کردند.

Scanned with CamScanner

کلید سوالات ادبیات دوازدهم

ح - بعداز حکیم اسرار، حوزهٔ علم و دانش را او گرم و پر رونق نگه داشته است

۱۹- رهاکردن زندگی مادی و ماندن در آن

۲۰- از چاله درآوردن و به چاه افتادن = از یک گرفتاری به گرفتاری بزرگتری دچار شدن

۲۱- عشق بر هر چیزی برتری دارد = برتری عشق بر عقل

۲۲- الف - کسانی که سیر و سلوک آنها به سوی حق گنداست

ب - عالم معنا

۲۳- آثر ظلم و ستمی که بر تو شده را پنهان کن، سوگندی خور که تمام وجودت نابودی شود

۲۴- وطنی که به دست شیطان آباد شود، آن وطن را باید از بین برد زیرا ظلمت و غم است آنجا

۲۵- آنکه انسان هشیاری وجود ندارد

۲۶- بی دل = انسان عاشق ، بی نشان = خداوند بی نام و نشان

Scanned with CamScanner